

Роман Завадович

ПРИГОДИ

ГНОМИКА

РОМТОМТОМКА

Ілюстрації Е. Козака

Андрійко і Вариса Геряк

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

ПРИГОДИ ГНОМИКА РОМТОМТОМИКА

Ілюстрації
МИСТЦЯ ЕДВАРДА КОЗАКА

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

ТОРОНТО

Р. Б. 1964

НЬЮ-ІОРК

Дорогі українські діти!

Оце вам дарунок-книжка нашого письменника Романа Завадовича про маленького лісового чоловічка-добродушка Гномика Ромтомтомика.

*Видали цю книжку своїми коштами
приятелі письменника
Високоповажані Панство*

*Ярослава й Михайло Шафранюки
в Торонті, Канада,*

*щоб познайомити вас з добродушком,
його пригодами і його добрими вчинками. — Разом з вами, діти, і з вашими
батьками складаємо жертвенним фундаторам наше глибоке признання і нашу щиросердечну подяку*

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

ЗАПРОШЕННЯ

Ось вам гномик Ромтомтомик,
Лісовий такий душок!
Будьте, діти, з ним знайомі,
Хоч той гномик — малючок.

Не здивуйте, що маленький —
Він удався в татів рід,
Невеличка в нього ненька,
Невеличкі баба й дід.

Всі душки такої вдачі,
Всі душки на зріст малі,
Та серденька в них добрячі,
Звички теж у них не злі.

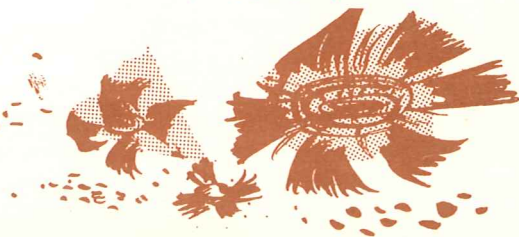

А живуть вони в дібровах,
На полянах, серед гір,
Розуміють звірів мову,
Слів пташат і шепіт зір.

Бо душки розумні дуже,
В них нема ледачих, ні!
Проживають мирно - дружньо
Без незгоди і сварні.

Ви б хотіли певно, діти,
У гостину до душків —
Гарно там: гриби і квіти,
Шум дерев, пташиний спів.

Ось дивіться! Ромтомтомик
Сам запрошує вже нас,
Він вже добре знає, хто ми —
Тож ходімо, друзі, враз!

1. ПОВІНЬ

Ромтомтомик наш маленький,
Переспавшись під грибком,
Не спитавши батька - неньки,
Мандрувати йде ліском.

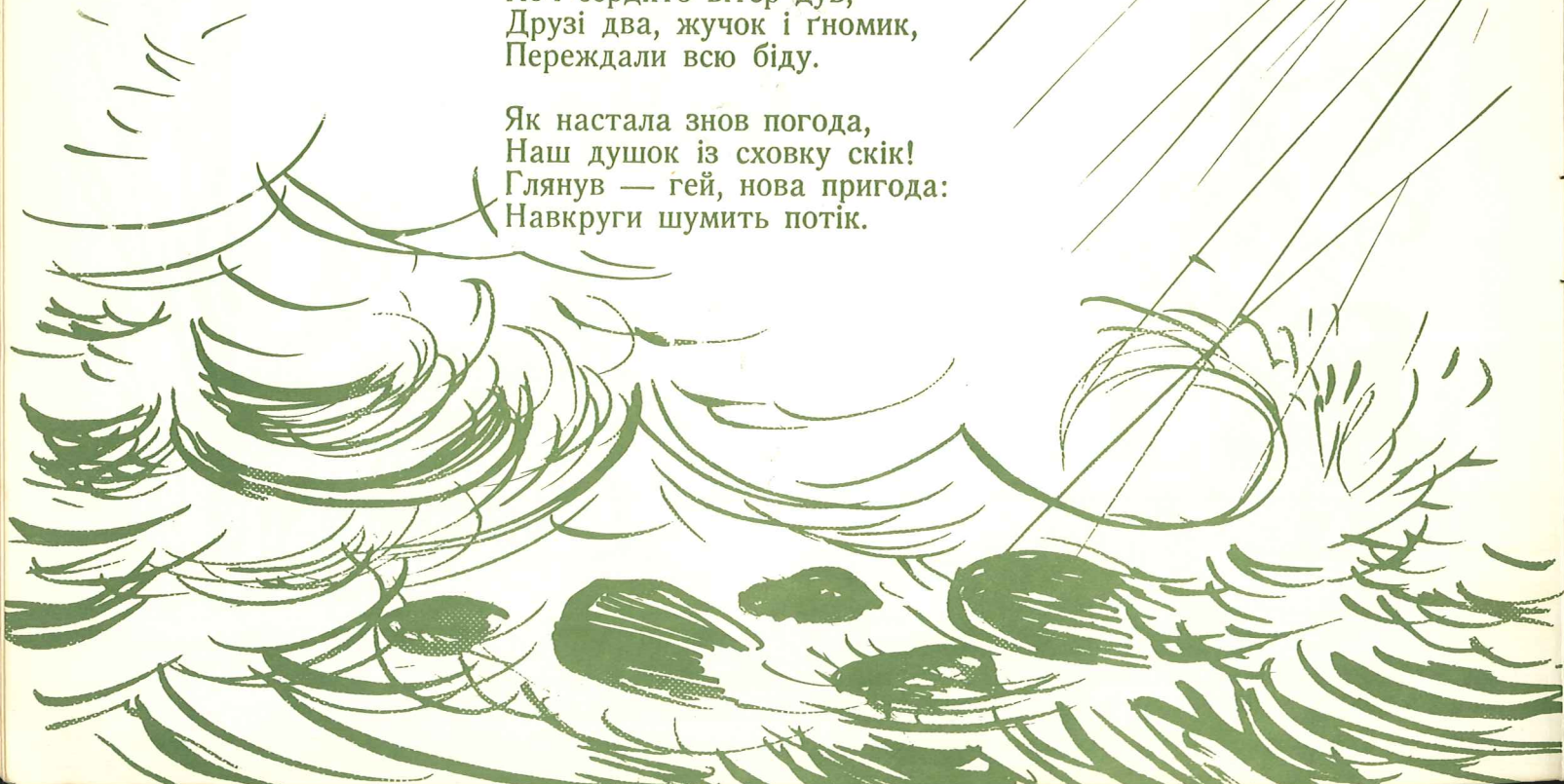
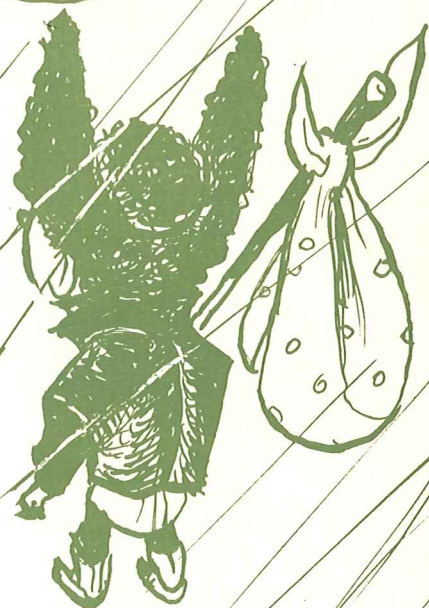

Аж назустріч грім гуркоче,
Застеляє хмара луг!...
Наш душок з дороги збочив,
Заглядає під лопух.

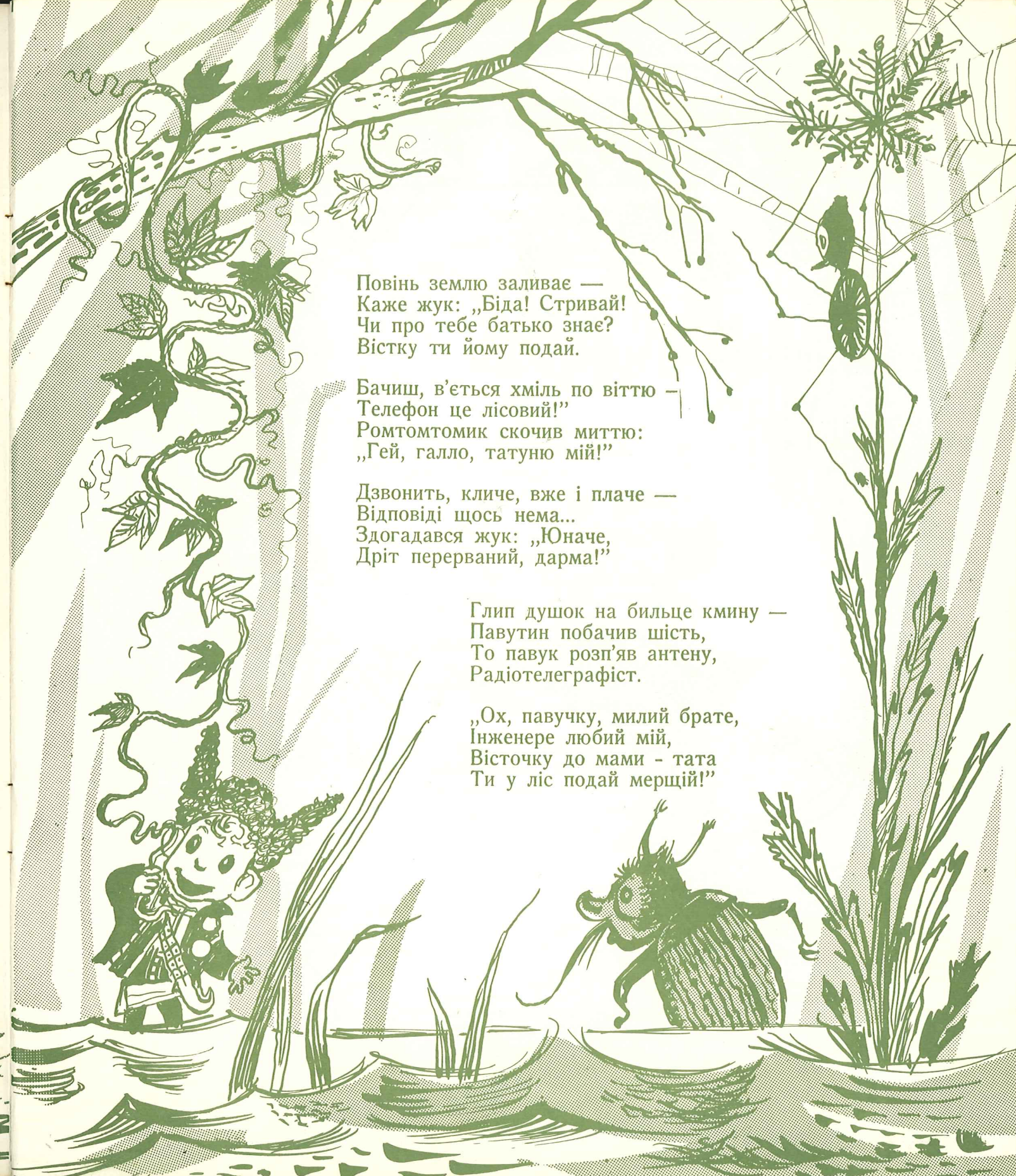
Там сидів жучок вусатий,
Глип — іде малий душок.
Поклонивсь: „Прошу до хати,
Хоч ця хата — лопушок”.

Серед зливи, серед грому,
Хоч сердито вітер дув,
Друзі два, жучок і гномик,
Переждали всю біду.

Як настала знов погода,
Наш душок із сховку скік!
Глянув — гей, нова пригода:
Навкруги шумить потік.

Повінь землю заливає —
Каже жук: „Біда! Стривай!
Чи про тебе батько знає?
Вістку ти йому подай.

Бачиш, в'ється хміль по віттю —
Телефон це лісовий!”
Ромтомтомик скочив миттю:
„Гей, галло, татуню мій!”

Дзвонить, кличе, вже і плаче —
Відповіді щось нема...
Здогадався жук: „Юначе,
Дріт перерваний, дарма!”

Глип душок на бильце кмину —
Павутин побачив шість,
То павук розп'яв антену,
Радіотелеграфіст.

„Ох, павучку, милий брате,
Інженере любий мій,
Вісточку до мами - тата
Ти у ліс подай мерщій!”

„Лісовії люденята! —
В мікрофон павук гука, —
Вісточку для мамі - тата
Подаю вам від синка”.

Вістку враз почула мати,
Посилає батька вмить:
„Йди синочка рятувати,
В Павуківці він сидить”.

Запрягає миттю батько
Дві комахи до візка
І щосили ну-ж на кладку
До малого рівчака!

Та комахи йдуть помалу,
Не близька ж бо сторона! —
Батькові терпцю не стало,
Осідлав він цвіркуна.

Під'їжджає — Божа сило!
Батько руки заламав —
З рівчака ріка зробилась,
А по кладці й слід пропав.

На вербі сова сиділа
Від давньенького часу,
Ромтомтома пожаліла:
„Я тебе перенесу!”

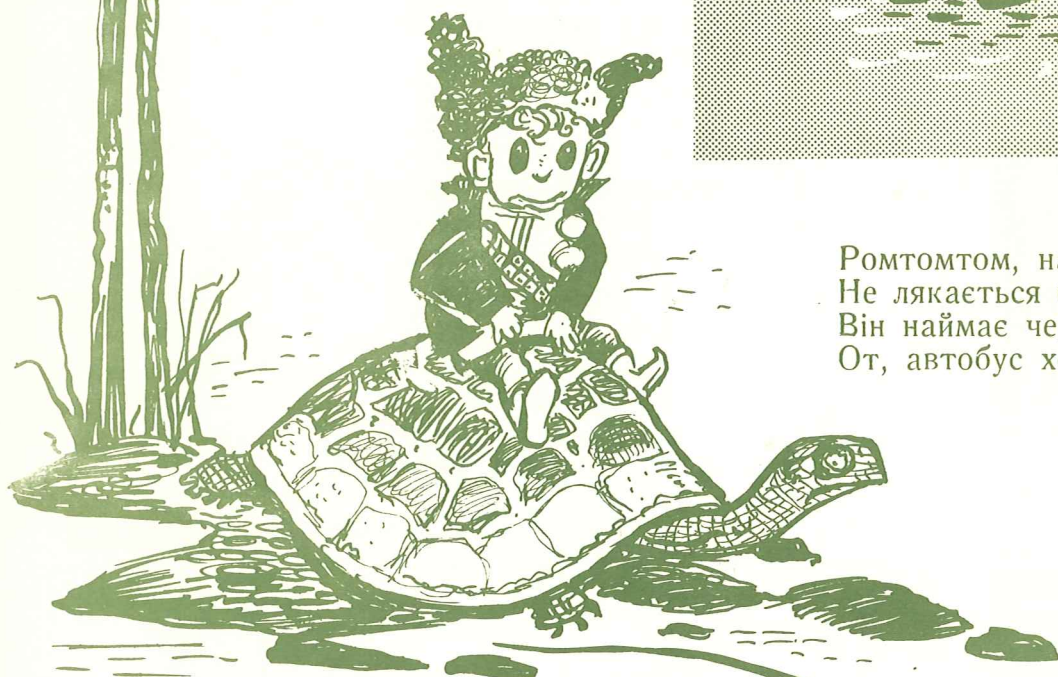
Та сова на очі хвора,
З того трапивсь клопіт знов —
Замість підлетіти вгору,
Впала в воду стрімголов.

Але рак, пливач підводний,
Що по дні ліниво ліз,
Витяг гнома на колоду
І до берега довіз.

Ромтомтом, наш бідолаха,
Не лякається біди,
Він наймає черепаху —
От, автобус хоч куди!

А як тиху землю вкрила
Темна нічка без зорі,
Світляки їм засвітили
Електричні ліхтарі.

Так всю нічку мандрували
Лісом - бором серед трав
І на ранок аж дістались
Там, де гномик ночував.

Ромтомтомик з Ромтомтомом
Обнялися, як брати,
А павук ще раз додому
Вістку радісну пустив.

„Добрі вісті з Павуківки
Чесній пані Ромтомтом:
Вже вертається з мандрівки
Гномик - син і батько - гном.”

2. ВОЛЯ НАЙДОРОЖЧА

Раз удосвіта проснувся
Наш старенький Ромтомтом —
За кущами шелест чувся:
Певно, хтось ішов гайком.

Ромтомтом швиденько скочив
З-під накривала з листка,
Нахиливсь, приплющив очі:
„Може тут біда яка?”

Це раненько вийшли з хати
Лісникові діточки
Серед лісу пошукати,
Чи не вирости грибки.

„Он, який грибок! Диви но!” —
Хлопчик радісно сказав
І грибка — душків хатину
Він у кошик свій поклав.

„Гей, рятуйтеся, як хто може!” —
Крикнув гном. — „Рятуйтеся, ох!”
Він стрибнув у кущик рожі,
А гномиха — в буйний мох.

Лиш маленький Ромтомтомчик
Ледве очі протирав,
Як його русавий Ромчик
Із грибком у кіш поклав.

Та ще більш злякався сірома
(Та й чи не злякався б хто?),
Як його Олюся вдома
Вигорнула в решето.

„Гляньте, що воно за чудо! —
Запищала на весь двір. —
А ідіть но, добрі люди,
Пізнавати, що за звір.”

Батько, що на всьому знався,
Відповідь дає якстій:
„Це душок такий спіймався,
Чоловічок лісовий!”

А до батька каже мати:
„Ти б забрав його куди!
Може вміє він кусати —
Треба дітям ще біди!”

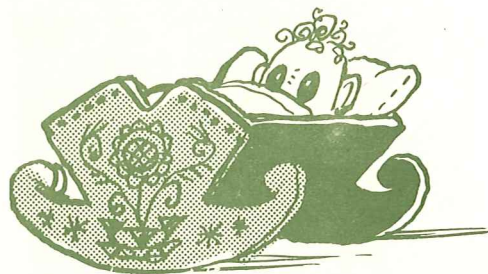
Та малий душок, на диво,
З голови шапчину зняв
І поважно, шанобливо
Діточкам поклін віддав.

Засміялися всі хором,
Ромко каже: „Він не злий!
Бачте, виріс він у борі,
А розумничок який!”

Посадили гостя діти
На коробку сірників,
Прсять їсти, просять пити,
Та хлопчина посумнів.

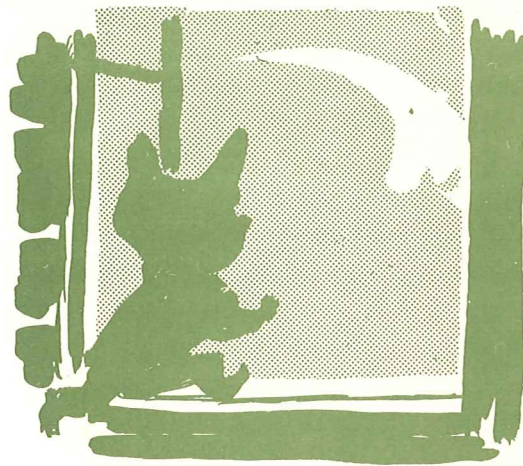

У м'яку колиску лялі
Положили, щоб заснув,
Мух упертих обганяли,
Щоб не вибився зо сну.

„Може, схоче в нас він жити? —
Так сказав малий Роман. —
В лісі мусить він бідити,
А у нас він буде пан”.

Та, як темна ніч настала,
Не заснув маленький гном,
А в лісок мерщій дав драла —
Втік відчиненим вікном.

Місяць видряпавсь на дуба
І малого запитав:
„Чом тікаєш, жовтодзюбе?
Ти ж вигоди там всі мав”.

„Мав я всякі марципани,
Слав донесхочу і їв,
Та от, бачиш, ясний пане —
Я за волею тужив”.

І пробрався поміж трави
Ромтомтомик наш притьмом
В гущину, де дожидали
Мати й батько Ромтомтом.

Вся сім'я з утіхи скаче,
Козачка цвіркун заграв —
Я випадком це побачив,
Ну, і вам тут розказав.

3. НА ШКІЛЬНІЙ ЛАВЦІ

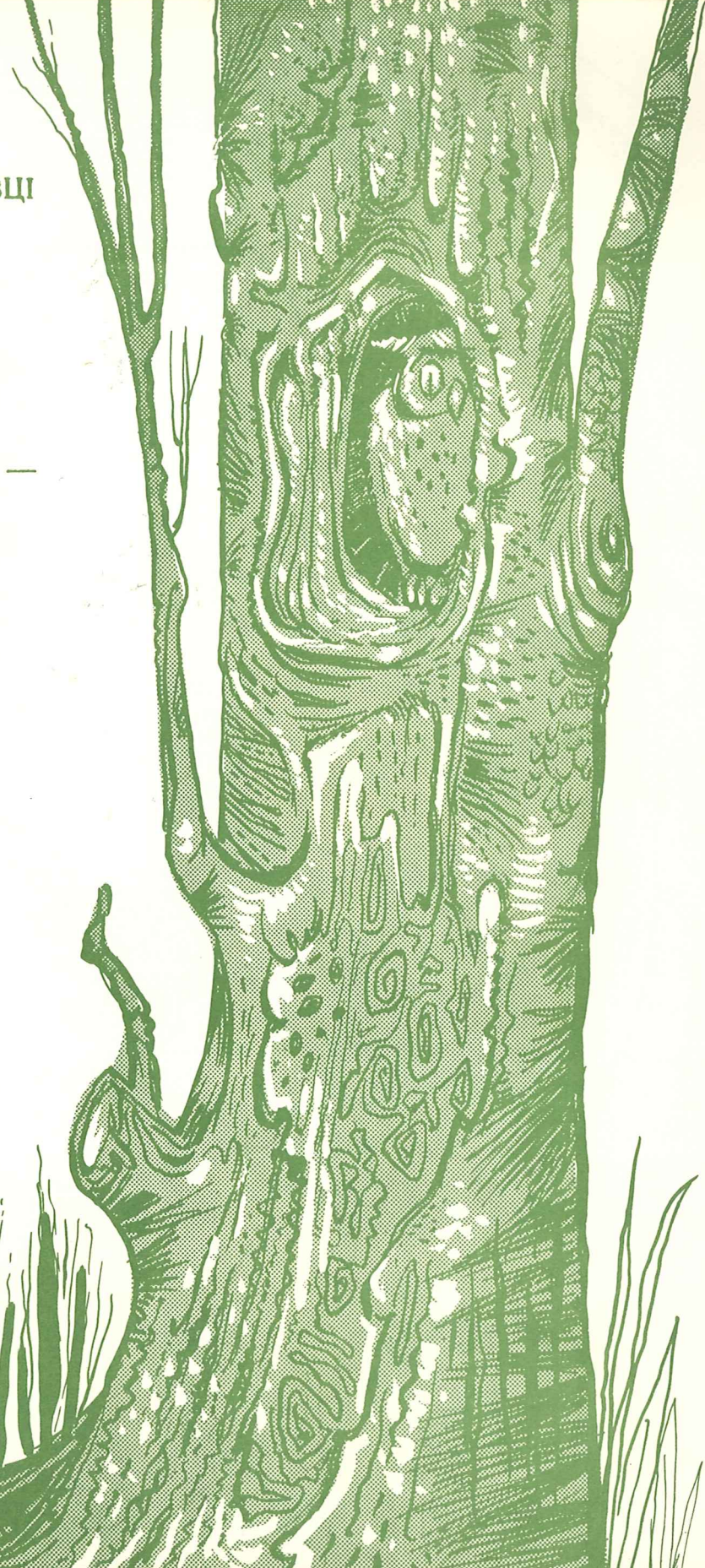
Наш душок цікавий вдався,
Знати б він усе хотів:
І відкіль цей ліс узявся,
І чому в нім стільки пнів.

Чи пробудиться, лягає,
Чи з батьками в ліс іде,
„Тату, мамо”, — все питає, —
А чому? — А як? — А де?

Що там далі ген, за лісом?
Де живе рубач Тимко?
Чом пушистий хвіст у лиса,
А узайця тіцький-о?”

„Що мені йому казати? —
Батько думає старий. —
Треба в школу записати,
Хай учиться хлопець мій”.

В дуплах липи край діброви
Пугач школу, знай, завів —
Вчили там учені сови
Дивоглядних школярів.

Там білки і гороб'ятка
На березовій корі
Пишуть і рахують гладко,
Наче справжні школярі.

Ромтомтом туди подався,
Сина в школу записав —
Як малий про це дізнався,
Тата цмок! — поцілував.

Ось іде він вже до школи,
Йде до школи перший раз
Веселенький, як ніколи,
Бо настав веселий час.

Відтоді душок щоднини
Без принуки в школу йде
Та й учиться без упину
І чому — і як — і де.

Там школяріки учаться
Пильно-пильно — це не сміх!
Гей, не раз Василь чи Настя
Зчервоніли б коло них...

Проць, що школи все боявся
І тікав аж за село,
Раз на липку ту зіп'явся
І заглянув у дупло.

„Правда це, чи може смішки?“
Проць із дива остовпів —
Там душок читає з книжки
Із березових листків.

Проць хвилинку приглядався...
„Хто приніс цю ляльку тут?“
Далі вголос засміявся:
„Не даремний був мій труд!

Я візьму її додому
І нікому не віддам,
Не скажи про це нікому,
Буду гратись нею сам”.

Тільки пальці розкарячив,
Ухопити і — гайда,
Пугач вже його побачив —
„Пугу! — закричав. — Біда!”

Надлетіли дикі бджоли
(Чи бува що гірше ще?),
Як шпигнуть, у серці коле
І у п'ятах запече...

Ой, тікав же Проць ледащо
З тої липи стрімголов,
Каптана подер нінащо,
Ногавиці розпорів.

Далі каже: „Що ж, драбузі
Так і треба! Нащо брав?
Заробив я по заслuzі,
Та зате мудріший став.

Ось душок, малий, як палець,
Вчиться в школі а, о, е —
Я ж хлопчище — не бувалець
Обминаю школу все.

Більше школи не мину я,
Не віддам себе на сміх!
Буду вчитись а, о, у, я
І навчуся, далєбіг!”

Відтоді той Проць до школи
Точно день-у-день іде,
Не спізнєється ніколи
І не б'ється вже ніде.

А душок уже навчився,
Де живе рубач Тимко,
Чом пушистий хвіст у лиса,
А у зайця тіцький-о!

Тішиться, радіє тато,
Сина в школу все веде:
„Вчися, вчись, щоб знав багато
І чому — і як — і де”.

4. ПРИГОДА З ЯСТРУБОМ

Зтатом, з мамою в дорогу
Ромтомтомик раз пішов,
Та в ногах почув знемогу,
Личко терном поколов.

Батько взяв синка на плечі
І подибав попід ліс —
Раптом глип! Погані речі!
Яструба лихий надніс.

Над узліссям край діброви
Яструб колесом літав,
Зранку вибрався на лови,
Бо порожній шлунок мав.

Вже доглянув яструбина
Ромтомтомів бравий рід,
Потекла по дзьобі слина —
„Добрий матиму обід!...”

І злетів, неначе камінь,
На сім'ю маленьку вмить,
Ромтомтомик крикнув „мамо!”
... і почув, що вже летить.

Бачить батько — ще хвилинка
Й пропаде маціцький син...
За патиночок хлопчини
Учепився міцно він.

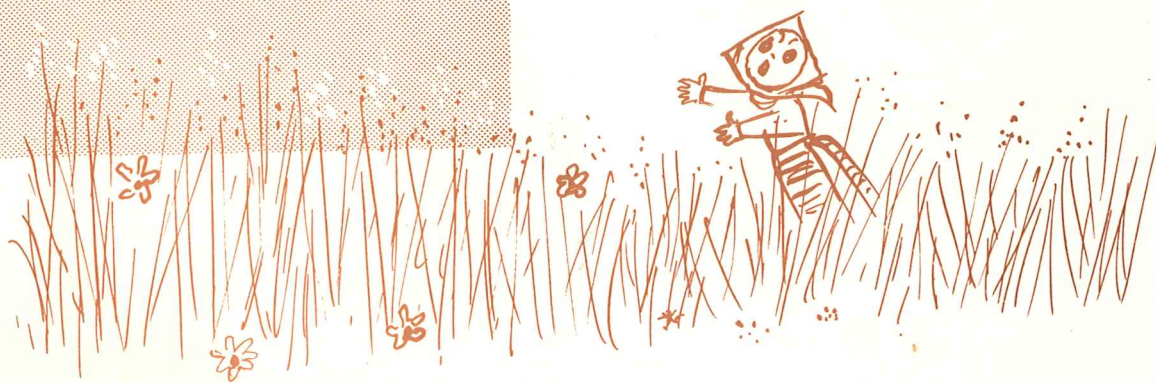
Хоч держався сина цупко,
Та дарма! Він зойкнув „ах”
І упав униз, мов грудка,
Із патинком у руках.

А тим часом вище й вище
Підлітає хижий птах,
Тільки вітер в ушах свище
І проймає серце страх.

Серед поля скирта сіна
Бовваніє, мов горбок,
Понад нею ніс дитину
Розбишака - яструбок.

Ви подумали б, що, може,
Так наш гномик ізлякавсь,
Що у пазурях ворожих
Про рятунок не гадав?

Ні, ніхто із нас не скаже,
Бачивши його тоді,
Що він хлопчик не відважний,
Не зарадний у біді.

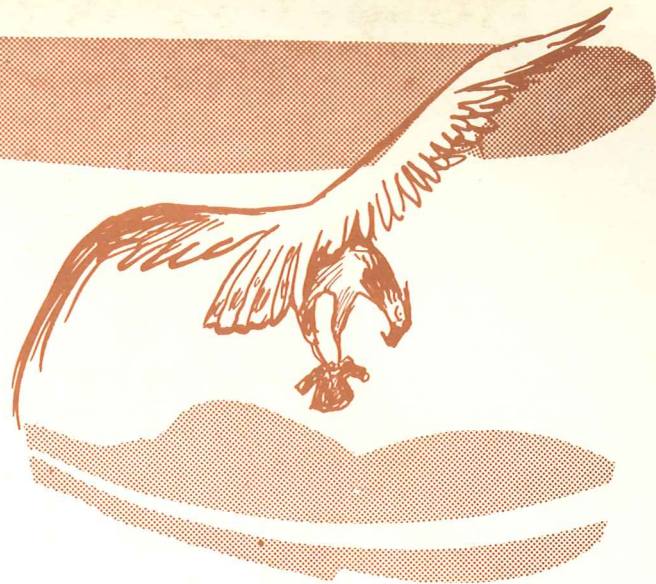
Ромтомтомик руки витяг
Із широких рукавів,
Каптана лишив у кігтях,
Сам на скирту полетів.

Впав на скирту Ромтомтомик,
Аж в голівці загуло,
Плющить очі від утоми,
Жаром мозок обдало.

Де не взявся Дзів-горобчик,
Мокру примочку приніс,
Шпак йому на поміч скочив,
До аптеки мчить в ліс. .

Дрізд Матвій всі ліки знає,
Славний лікар, хоч куди!
Окуляри закладає,
Зілля подає й води.

За годинку невеличку
Ромтомтомик вже здоров;
Розцвіло рум'янцем личко,
Жар в голівці похолов.

А тим часом батько - мати
Вибігають з-між кущів
(Шпак успів їм розказати,
Як обох в сльозах зустрів).

Пригорнула мама сина,
А татуньо Ромтомтом
Каже: „Сміла ти дитина,
Будеш певно летуном”.

Шпак собі: „Ну, та й завзятий
Цей хлопчина ваш малий,
Він зуміє раду дати
В небезпеці хоч якій”.

А душок собі гадає:
„Так було і буде ввік:
Небезпеки хто не знає,
Той безрадний чоловік”.

Він узув свого патинка,
Що його татусь приніс,
І здавалось, гном - хлопчинка
Трішки з гордощів підріс.

5. ГОСТИНА В МИШКИ

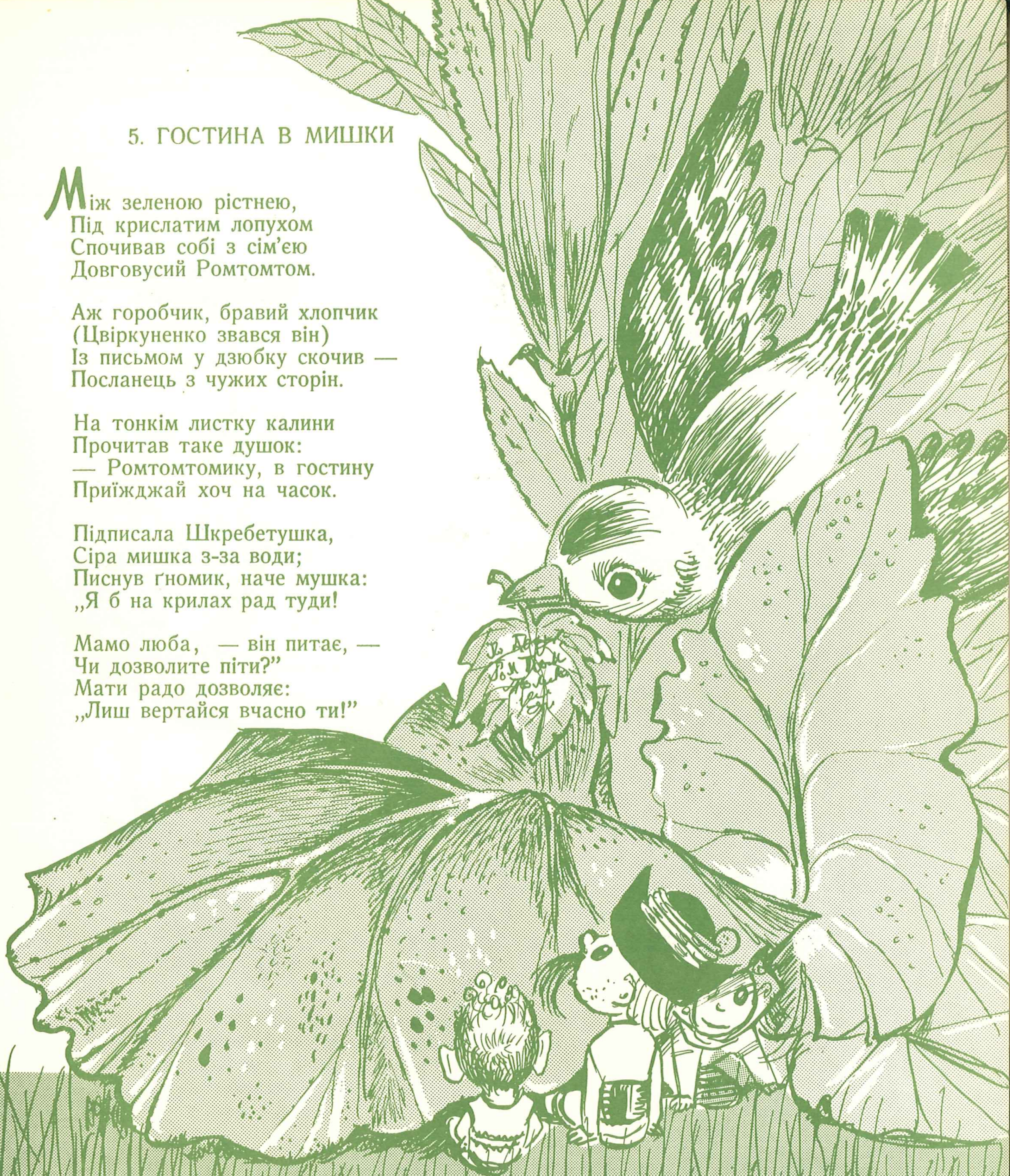
Між зеленою рістнею,
Під крилатим лопухом
Спочивав собі з сім'єю
Довговусий Ромтомтом.

Аж горобчик, бравий хлопчик
(Цвіркуненко звався він)
Із письмом у дзьобку скочив —
Посланець з чужих сторін.

На тонкім листку калини
Прочитав таке душок:
— Ромтомтомику, в гостину
Приїжджай хоч на часок.

Підписала Шкребетушка,
Сіра мишка з-за води;
Писнув гномик, наче мушка:
„Я б на крилах рад туди!

Мамо любя, — він питає, —
Чи дозволите піти?”
Мати радо дозволяє:
„Лиш вертайся вчасно ти!”

До струмочка збіг в долину,
Сів на тріску і — гайда,
Поки до куща ожини
Не прибила їх вода.

Далі став спинатись пішки
По вербових корінцях
І до хати пані Мишки
Перебіг недовгий шлях.

Гей, зраділа Мишка дуже,
Ромтомтомця обняла:
„Ну, кришинко, не дармуй же!
Всіх прошу я до стола!”

Круг стола засіли гості:
Три метелики, джмелі,
Із мисками по помості
Увихались дві бджолі.

А потому гороб'ятко
Взяло скрипочку: тір-лі!
Всі пішли в танок в порядку
І великі і малі.

Гороб'ятку помагали
Музиканти - цвіркуни —
Як ушкварили - заграли,
Ноги рухались сами.

Джміль густим грубезним басом
Пісню - думу проспівав,
Бджілка з гарним вихилясом
Прочитала вірші два.

Павучок на павутині
Показав чимало штук —
„Ну, це ж чудо — не дитина!”
Похвалив старий павук.

Господиня у долоні
Заплескала на служок,
Щоб в чарки з квіток червоних
Наливали сік - медок.

Гості п'ють, пісень співають,
Гомін, сміхи звідусіль —
Господиню прославляють,
Дякують за хліб, за сіль.

„Ах!” — злякались мишенята —
Стурбувало щось там їх!
Лихо! Віддалік на чатах
Кажуть, кіт Мурко заліг.

Гості потаємним ходом
Крізь кертиці темний дім
Враз прокралися до броду
У чагарнику густім.

З осоки линок озвався:
„Ромтомтомику, іди!
Батько твій затурбувався
І прислав мене сюди”.

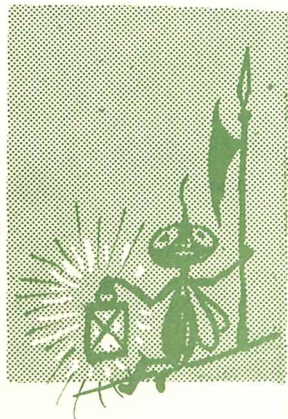
На хребті прудкої риби
Сів душок, мов на сідлі,
І помчався понад глиби
В рідні сторони свої.

Батько - мати йдуть на стрічу —
„Ти здоровий? Що там? Як?”
Всі пригоди щось аж тричі
Ім розказував хлопчак.

Батько каже: „Не загинем,
Як щиренькі друзі в нас!
Пам'ятай це, милий сину —
Пам'ятай це повсякчас!”

І лягла сім'я маленька
Під крилатим лопухом:
Батько - гном, маленька ненька
І ще менший Ромтомтом.

А світляк, добрячий хрущик,
Що за дня у мосі спав,
Цілу нічку невсипуще
Коло гномів вартував.

6. РЯТУЙТЕ БЕРІЗКИ!

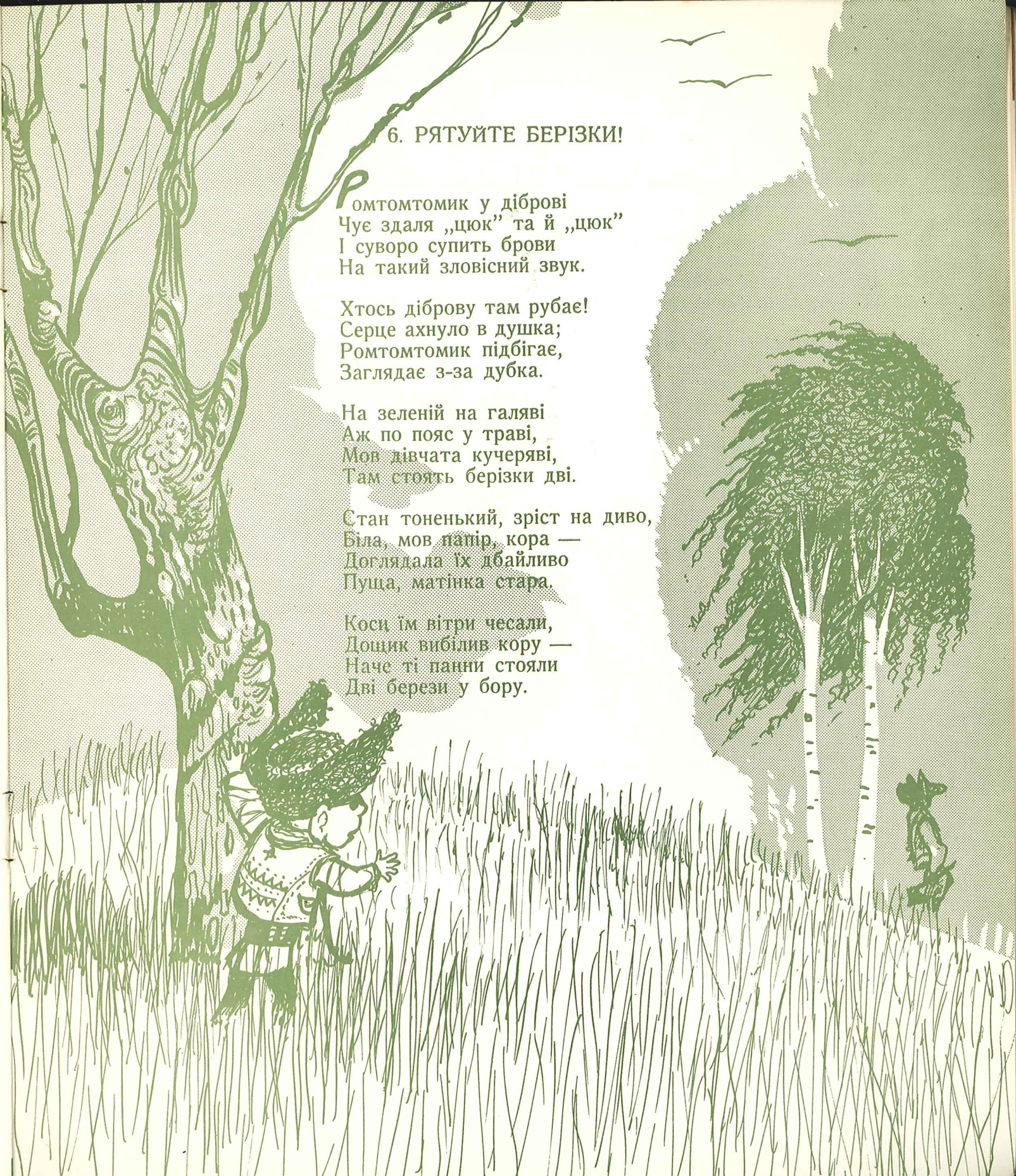
Ромтомтомик у діброві
Чує здаля „цюк” та й „цюк”
І суворо супить брови
На такий зловісний звук.

Хтось діброву там рубає!
Серце ахнуло в душка;
Ромтомтомик підбігає,
Заглядає з-за дубка.

На зеленій на галяві
Аж по пояс у траві,
Мов дівчата кучеряві,
Там стоять берізки дві.

Стан тоненький, зріст на диво,
Біла, мов папір, кора —
Доглядала їх дбайливо
Пуца, матінка стара.

Коси їм вітри чесали,
Дощик вибілів кору —
Наче ті панни стояли
Дві берези у бору.

А рубач якийсь губатий
Із сокирою в руці
Підступає, щоб зрубати
Молоді берізки ці.

„Стій!” — гука душок щосили, —
Не рубай! Облиш! Це гріх!
Що вони тобі зробили,
Що ти хочеш смерти їх?

Молоді вони ще дуже,
І м'яке у них тільце —
То і сам подумай, друже,
Чи тобі на користь це?”

Рубачище не зважає,
Ніби він душка й не чув,
Розмахнувся, ударяє,
Бором глухо „цук” загув.

„Ой!” — берізка злеbedіла,
Як обсунулась кора
І її м'якого тіла
Ймилось вістря топора.

Ромтомтомик по підмогу
Дременув щосили в ліс:
„Гей, сусіди, ради Бога,
Рятувати йдіть беріз!”

Виповз чорний вуж з криївки
З-під тернового куща,
Припідняв з трави голівку,
Став лякати рубача.

Вовк завив, наїжив гриву,
Пугач крикнув, мов крізь плач,
Та у відповідь глузливо
Топором потряс рубач.

„Підійдіть, будь ласка, ближче,
То і вам тут буде смерть!”
Налякався вуж, вовчище,
Страх залив їм серце вщерть.

Джміль на ворога пустився,
Над чолом йому загув,
Та рубач і не скривився,
Лиш рукою відмахнув.

Вдарив він джмеля навідлі —
Джмелик у траву упав
І безпам'ятний, поблідлий
Непорушно він лежав.

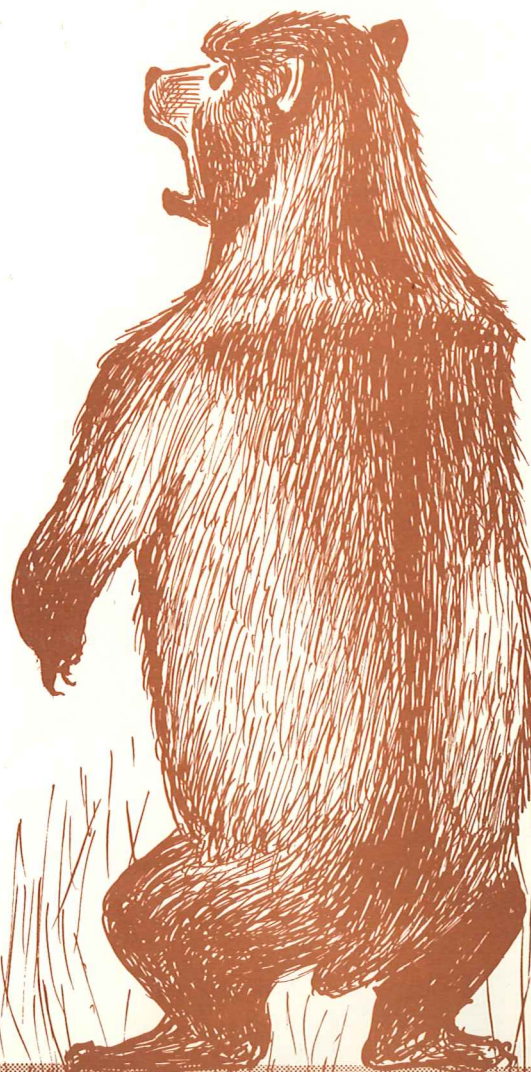
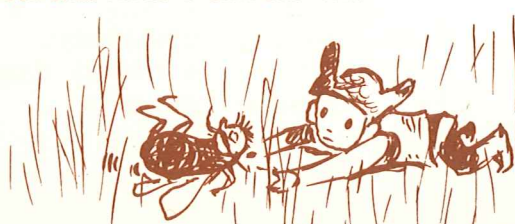
Аж ведмідь, Бурмило бурий
Виступає з-між дерев,
Став дибка — і враз понурий
Сколихнув лісами рев.

Заревів, поглянув скоса,
Пазурями землю дряп:
„Ух, утру тобі я носа,
Покуштуєш ніжних лап!...”

Утікав же рубачище
Із діброви стрімголов —
„Ой, щоб далі! Ой, щоб швидше,
Щоб хутчіше у село!...”

А в селі на раді людям
Заявив таке: „Кінець!
Рубачем уже не буду,
З рубача зроблюся швець!”

А берізки на галяві
Зеленіють під ліском —
Там джмеля лікує бравий
Невеличкий Ромтомтом.

7. ЛІСОВА МУЗИКА

Дощ ішов три дні без впину,
Заступили мряки світ,
Залила вода долину,
Не пройти її убрід!

На четвертий день, мов квітка,
Вийшло сонце з-поза хмар;
Дрізд зрадів: „Минула слітка!”
Виліз з-під листка комар.

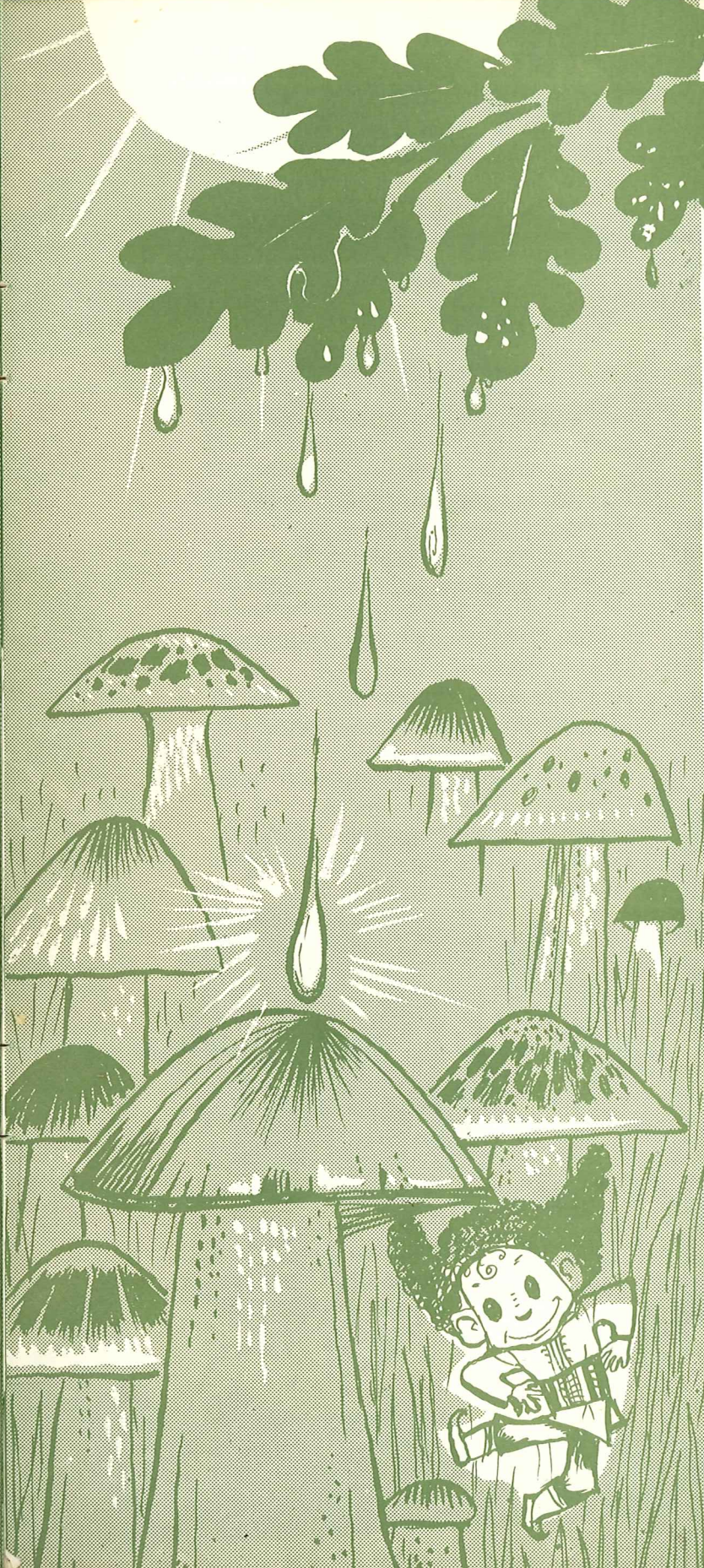
Нав'язала білка вузлик,
В мандри став збиратись їж,
Застібнув останній гудзик:
„Час в дорогу, чимскоріш!”

Виглянув душок з криївки,
Виставивши носа пів,
Та й схопився за голівку,
З дива наче остовпів.

Де не глянь, по всій діброві
Лиш гриби, гриби, гриби,
Та такі густі й здорові,
Хоч граблями їх греби!

Капелюхи в них крисаті,
Рівні білі тулубці,
Глянеш — нічого казати! —
Славні браві молодці.

На дубів верхів'ї вітер
Гомінкий, збиточний все
Тут і там торкає віти,
Злегка листячком трясе.

А на вітах і на листі
З попередніх мокрих днів,
Наче мавчине намисто,
Висять каплі срібляні.

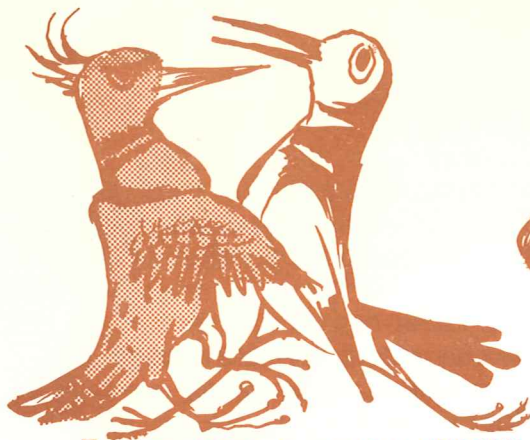
Обірвалась крапельина
Із дубового листка
Та й униз з галузки лине
Промениста і важка.

Як летіла, то горіла,
Наче зірка в ніч лунку,
Як упала задзвонила
На червоному грибку.

„Дзінь”, — по лісі звук роздався,
Забринів веселий тон, —
Ромтомтомик здивувався:
„Що це грає? Ксилофон?”

Друга, третя капля впала —
Ім переліку нема!
Пуца весело заграла
Раптом тонами всіма.

Вийшла музика на славу,
Гномик скочив у танок,
Скік наліво, стриб направо,
Сперши руки на станок.

Дятель взяв в танок сороку,
Білку — їж, а бджілку — джміль,
Зайчик тупав так нівроку,
Аж згубив чумацький бриль.

Батько - мати вийшли з хати,
Поспиралися на тин,
До татуня каже мати:
„Та й гульвіса той наш син!”

Танцювали до утоми,
Аж попадали на мох —
Не охляв лиш Ромтомтомик,
Бо завзятий був за трьох.

„Дзін”... Остання капля впала,
Чуду - музиці кінець —
Вся природа зашептала:
„Ромтомтомик — молодець!...”

Задивилось ясне сонце,
Як то ліс чарівно грав,
А маленький Ромтомтомчик
По-козацьки танцював.

Ромтомтомик подивився,
Батька - матінку пізнав,
Засоромився, закрився
І в тернину драла дав.

8. У ВИРІЙ

Раз осінньою порою
Вибіг гномик з-між кущів,
Подививсь — ого! Горою
В вирій линуть птиць ключі.

Варто б, — дума, — понад гори
Полетіти їм услід,
Подивитися на море,
На чудовий дальній світ”.

Бачить гномик — крук літає,
Кряче сумно понад ліс —
Хлопчик крука закликає,
Щоб його у вирій ніс.

„Добре, — каже крук. — На плечі
Садовись мені, малий!
В теплий край шляхом лелечим
Ми полинемо якстій”.

Линуть - линуть попід хмари —
Незвичайний був це лет:
Світ мов казка, зорі — чари,
А вони — усе вперед.

Ось і пальми майоріють
Край пустині там, де Ніл,
Сонце пражить, а не гріє,
В річці плеще крокодил.

Крук ізморений, безсилий
Опустився край води;
„О, спасибі, кручку милий!
Як чудово тут, гляди!

Заживемо ми прекрасно,
Бачиш — снігу ні на лік,
Всюди любо, тепло, ясно,
Тут прожив би я весь вік!

Інші, бач, живуть тут люди,
Інші села і міста,
Піраміди тут, верблюди
І всіляка дивота”.

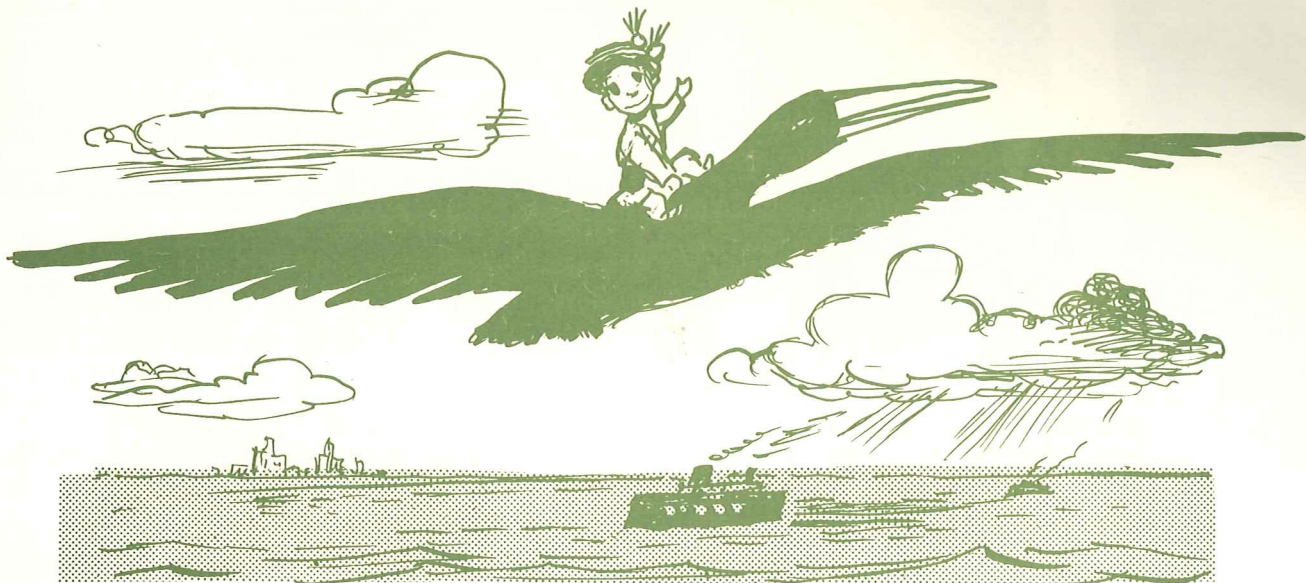
Ходять, бродять, оглядають
Кожний кутик, кожний дім,
В кожную дірку заглядають,
Все таке цікаве їм.

Але крук жалівся: „Друже,
Я від спеки так упрів!”
Дзьоба він розкрив так дуже,
Мов верблюда з’їсти хотів.

„Щось з моїм здоров’ям крухо,
Спека силу в мене їсть,
В лобі жар, у дзьобі сухо,
Розпирає груди млість.

Надивились ми досхочу,
Тож пора б уже назад”.
Гном пристав на це охоче:
„З того я безмірно рад!”

Крук розправив дужі крила:
„Ну! сідай! Готовий я!”
Знов вони три дні летіли
Понад гори і моря.

А четвертого дня зранку,
Як старенький Ромтомтом
Садовився до сніданку,
Став наш гномик під вікном.

„Зустрічайте, мамо - тату,
Йде до вас голодний гість,
Відчиняйте швидше хату,
Дайте їсти, все поїсть”.

Мати сина обіймала,
Батько цмокнув тричі аж:
„Ти вернувся! Ми це знали,
Волоцюжко любий наш!”

А теперчки, будь ласка,
Роздягайся і сідай —
Ось вареники, ось кашка,
Ти зморився — уплітай!”

A child with curly hair, wearing a winter jacket and hat, is sliding down a large, rounded snow-covered hill on a sled. The child has their arms raised in excitement. In the background, there is a large tree trunk on the left and a small evergreen tree on the right. The scene is filled with falling snow, represented by small circles and lines. The entire illustration is in a dark brown or sepia tone.

Сніг упав... Мороз і вітер!
Надійшли зимові дні...
Таємничі срібні квіти
Розцвітають на вікні.

Гномик вшив собі коужуха,
З миші шкуркою підбив —
Не злякає завірюха,
Ні негоди лютий снів.

Хоч і холодно, щоднини
Він на совгах чи санках
Із вершечка кротовини
Лине вниз, неначе птах.

Так оце, маленькі друзі,
Все скінчилось без біди —
Ромтомтомик радий дуже
І спортовець хоч куди.

9. БІЛОСНІЖКИ

До хатини Ромтомтомів
Загостив мамунин брат
І в дарунку дав малому
Пару див - рукавичат.

Славні це рукавичата,
Теплі і м'які, що ну! —
Гномик цмок і дядька й тата
Та й мерщій у ліс шугнув.

Вітер котить шум горою,
Спить діброва у снігу,
І берізка під вагою
Ізгнулася в дугу.

Коло дуба на узліссі
Сірий зайчик дибки став.
„Зайку, друже, подивися,
Що від дядька я дістав!”

„Гарні!” — зайчик став хвалити. —
Та, хлопчино, май позір!
Бачиш, он з санками діти
Идуть у наш сніжистий бір”.

„Хто вони такі?” — „Я знаю,
Білосніжками їх звать —
У хатинці коло гаю
Із бабунею живуть”.

Зайчик смик у нетрі швидко —
Ромтомтомик же малий,
Щоб його не стало видко,
Виліз на дубка якстій.

„Гу - гу - гу”, — гуде вітрище
(Бач, розсердився губай!),
Між дубами грізно свище,
Гнівню трубить на весь гай.

Лютої пори такої
З-між засніжених дубів
Надійшло дівчаток двоє —
Невеличенькі обі.

Зупинились, назбирали
Трохи хмизу з-під беріз,
В'язку на санки поклали
І везуть крізь білий ліс.

Деревіють в стужі пальці,
А мороз гризе, мов псюк —
Каже Вірочка Наталці:
„Ой, не чую, сестро, рук...”

„А мені, — Наталка каже, —
Леденіє голова,
Вітер холодом аж пражить,
Та й шапчина не нова...”

Як почув душок, то скинув
Тим дівчаткам з дуба вниз
Рукавички і шапчину
Просто на санки, на хмиз.

Рукавички ж і шапчина,
Хоч маціцькії були,
Як летіли, в ту хвилину
Все росли, росли й росли.

І такі великі стали,
Що дівчата в тую ж мить
Надягли їх, хоч не знали,
Що вгорі душок сидить.

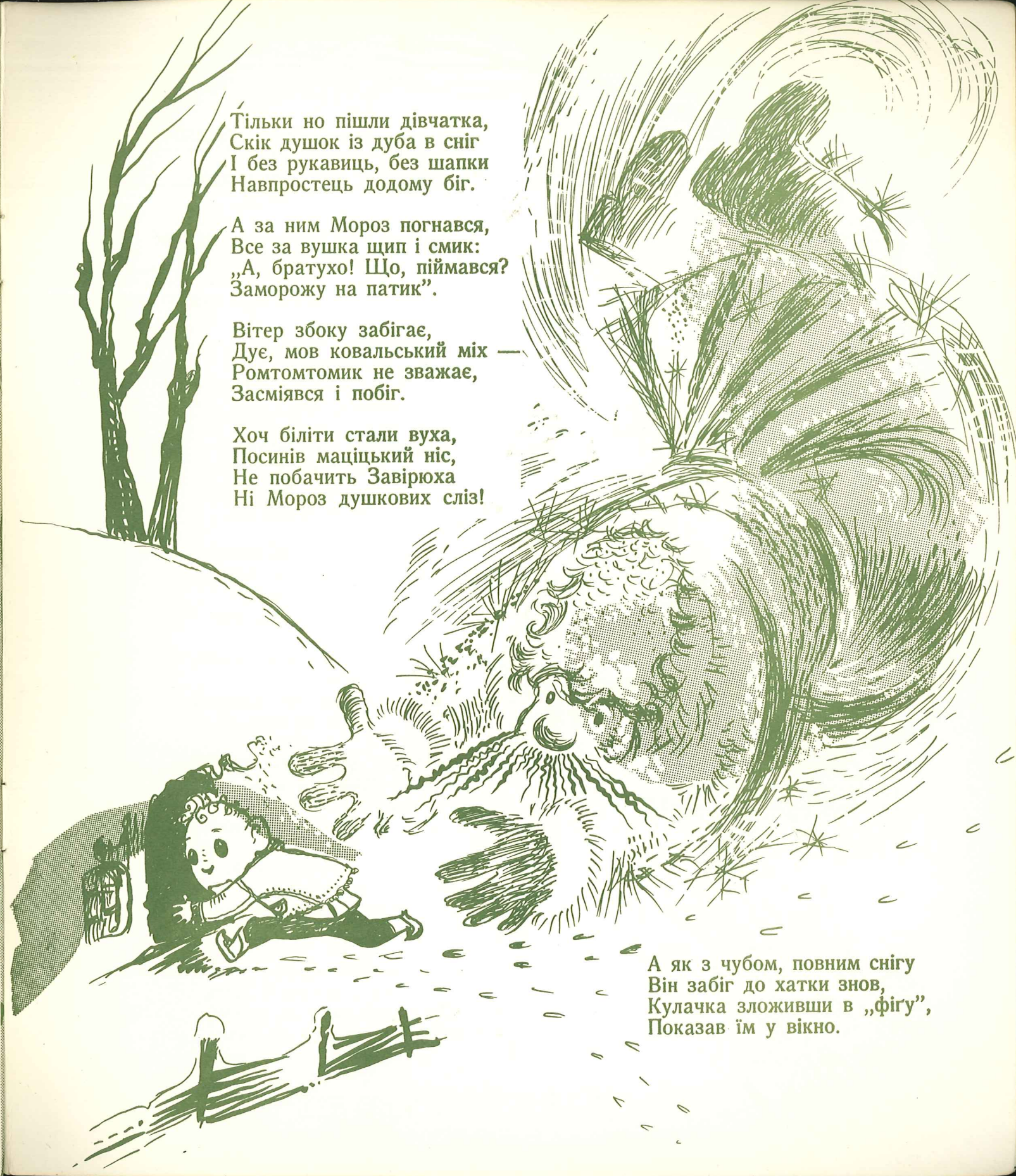

Тільки но пішли дівчатка,
Скік душок із дуба в сніг
І без рукавиць, без шапки
Навпростець додому біг.

А за ним Мороз погнався,
Все за вушка щип і смик:
„А, братухо! Що, піймався?
Заморожу на патик”.

Вітер збоку забігає,
Дує, мов ковальський міх —
Ромтомтомик не зважає,
Засміявся і побіг.

Хоч біліти стали вуха,
Посинів маціцький ніс,
Не побачить Завірюха
Ні Мороз душкових сліз!

А як з чубом, повним снігу
Він забіг до хатки знов,
Кулачка зложивши в „фігу”,
Показав їм у вікно.

ПРОЩАННЯ

Отакі то мав пригоди
Ромтомтомик - молодець!
Правда? Гарний світ природи,
Тільки... книжечці кінець.

Любі друзі, час додому!
Добродушку, прощавай!
Може ще колись до гномів
Ми навідаємся в гай.

